

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 525/2021-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Jany Laššákovej a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Matejom Makovníkom, advokátom, Kláry Jarunkovej 4, Banská Bystrica, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Obdo 46/2020 z 25. februára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 10. júna 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.
2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutého uznesenia vyplýva nasledovný stav veci:
3. Sťažovateľ sa podanou žalobou v konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 10 CbPv 4/2014 domáhal určenia, že žalovaná nie je pôvodcom úžitkového vzoru SK ÚV 5379 (PÚV 50073-2008) s názvom „*Spôsob zhotovenia radiálnych profilových otvorov v prstencových súčiastkach a zariadenie na vykonávanie tohto spôsobu*“.
4. Okresný súd v poradí druhým rozsudkom č. k. 10 CbPv 4/2014-344 zo 17. apríla 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobe vyhovel.
5. Na základe žalovanou podaného odvolania Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 41 CoPv 17/2018-387 z 25. apríla 2019 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) rozhodnutie súdu prvej inštancie v prvej výrokovej vete, že *«Žalovaná nie je pôvodcom*

úžitkového vzoru SK ÚV 5379 (PÚV 50073-2008) „Spôsob zhotovenia radiálnych profilových otvorov v prstencových súčiastkach a zariadenie na vykonávanie tohto spôsobu“» zmenil tak, že žalobu zamietol, v druhej výrokovej vete zmenil tak, že žalovaná má právo na náhradu trov konania pred okresným súdom proti sťažovateľovi v rozsahu 100 %, a v tretej výrokovej vete zmenil tak, že Slovenská republika, za ktorú koná okresný súd, má nárok na plnú náhradu trov konania proti sťažovateľovi. Krajský súd dospel k záveru, že sťažovateľ neuniesol dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu, že žalovaná nie je pôvodcom technického riešenia zapísaného ako úžitkový vzor, a preto jej nepatrí právo na riešenie v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 517/2007 Z. z. o úžitkových vzoroch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o úžitkových vzoroch“).

6. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Dovolací súd napadnutým uznesením sťažovateľom podané dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné s odôvodnením, že po preskúmaní veci dospel k názoru, že rozsudok odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP, a preto ho možno považovať za preskúmateľný, spĺňajúci parametre zákonného odôvodnenia a ústavne akceptovateľný. Dovolací súd poukázal (predovšetkým v bodoch 47 – 49 napadnutého uznesenia) na to, že odvolací súd sa s podstatnou argumentáciou sťažovateľa zaoberal, hoci stručne, a preto argumentácia sťažovateľa založená na nedostatočnom odôvodnení a arbitrárnosti rozsudku krajského súdu nie je spôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Zároveň sa najvyšší súd vyjadril aj k námietke sťažovateľa, že odvolací súd dospel k novému právnomu posúdeniu, a to na základe rovnakých skutkových zistení, ku ktorým už dospel súd prvej inštancie, a uviedol, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súd dospel, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá.

7. Sťažovateľom podané dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP najvyšší súd odmietol podľa § 447 písm. f) CSP z dôvodu, že dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP. Po objasnení kritérií, ktoré najvyšší súd zohľadňuje pri posudzovaní, či otázky nastolené dovolateľmi spĺňajú charakter právnych otázok, ktoré je najvyšší súd oprávnený v rámci svojej rozhodovacej činnosti riešiť, najvyšší súd pristúpil k posúdeniu jednotlivých otázok predložených sťažovateľom. Otázku sťažovateľa týkajúcu sa porušenia povinností konateľa a zároveň spoločníka spoločnosti s ručením obmedzeným, manžela žalovanej, konat' s odbornou starostlivosťou posúdil ako takú, ktorá celkom zjavne nesúvisí s rozhodovaným sporom a ktorá ani nebola predmetom posudzovania zo strany odvolacieho súdu, keďže sťažovateľ sa podanou žalobou domáhal určenia, že žalovaná nie je pôvodcom úžitkového vzoru. K otázke sťažovateľa týkajúcej sa aplikácie čl. 43 ods. 1, 2 Dohody o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva [oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 152/2000 Z. z. (ďalej len „dohoda TRIPS“)] na konanie žalovanej, ktorá nezbavila patentového zástupcu povinnosti mlčanlivosti, čím znemožnila uskutočnenie jej konfrontácie s jej manželom a patentovým zástupcom na pojednávaní, a zmarila tak vykonanie sťažovateľom navrhovaného dôkazu, ktorý mal preukázať, že žalovaná nie je pôvodcom úžitkového vzoru, dovolací súd uviedol, že sa javí skôr ako namietanie nesprávneho procesného postupu uskutočneného súdom prvej inštancie, ktorý mal podľa sťažovateľa napriek

pretrvávajúcej povinnosti zachovávať mlčanlivosť patentového zástupcu sťažovateľom navrhovanú konfrontáciu na pojednávaní uskutočniť, a nie nesprávneho právneho posúdenia veci všeobecným súdom, ktoré by bol dovolací súd oprávnený v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP riešiť. S prihliadnutím na sporové strany, priebeh konania pred všeobecnými súdmi a okolnosti predmetného sporu dovolací súd konštatoval chýbajúci cudzí, resp. cezhraničný prvok, ktorý by odôvodňoval uplatnenie ustanovení dohody TRIPS, ktorá preto nie je v danom spore aplikovateľná. Pri posúdení ďalšej nastolenej otázky, či *„Je posúdenie podmienok na ochranu technického riešenia úžitkovým vzorom otázkou sudcovskou alebo otázkou znaleckou?“*, dovolací súd zohľadnil, že sťažovateľ v priebehu celého konania pred všeobecnými súdmi nenavrhol vykonanie znaleckého dokazovania, práve naopak, z vyjadrenia sťažovateľa k odvolaniu žalovanej proti rozsudku okresného súdu považoval dovolací súd za nepochybné, že samotný sťažovateľ nepovažoval za potrebné vykonať znalecké dokazovanie, preto toto ani nenavrhol vykonať. Z tohto dôvodu s prihliadnutím na citované ustanovenia procesných kódexov dovolací súd nepovažoval za potrebné sa nastolenou otázkou zaoberať. V súvislosti s ďalšou sťažovateľom formulovanou otázkou *„Aké sú podmienky vzniku práva na technické riešenie, vrátane práva podať prihlášku úžitkového vzoru, v zmysle ust. § 10 ZoÚV, ako pôvodcu úžitkového vzoru?“* dovolací súd uviedol, že nejde o kľúčovú otázku vo vzťahu k skutkovému stavu zistenému v danom konaní. Odpoveď, ktorú naformuloval sťažovateľ, predstavuje podľa najvyššieho súdu len výklad samotného § 10 ods. 1 zákona o úžitkových vzoroch a takáto odpoveď na položenú otázku sa nedá aplikovať na predmetný spor, pretože ako uviedol odvolací súd v napadnutom rozhodnutí, sťažovateľ neunesol dôkazné bremeno, pokiaľ ide o preukázanie, že žalovaná nie je pôvodcom úžitkového vzoru. Inými slovami, zo znenia odpovede, resp. výkladu na sťažovateľom nastolenú otázku, skutkového stavu zisteného všeobecnými súdmi a dôkaznej núdze sťažovateľa nevyplýva, že by žalovaná nebola pôvodcom predmetného úžitkového vzoru. Najvyšší súd tak skonštatoval, že takéto vymedzenie dovolacieho dôvodu nezodpovedá úprave prípustnosti dovolania pre riešenie právnej otázky tak, ako to má na mysli § 421 ods. 1 písm. b) CSP, keďže sťažovateľom nastolená právna otázka, ktorá podľa jeho názoru nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená, nie je kľúčová vzhľadom na predmet sporu, ktorý sa týka pôvodcovstva žalovanej k úžitkovému vzoru, čím sťažovateľ nevytvoril priestor dovolaciemu súdu, aby túto otázku mohol posúdiť v rámci prípustnosti dovolania a pristúpiť prípadne k meritórnemu preskúmaniu veci.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Proti napadnutému uzneseniu o odmietnutí dovolania podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej podrobuje kritike rozsudok krajského súdu, ktorý podľa jeho mienky prekvapivo dospel k odlišnému právnomu posúdeniu veci v otázke pôvodcovstva opísaného technického riešenia pre účel § 10 ods. 1 zákona o úžitkových vzoroch. Sťažovateľ vytýka krajskému súdu aj to, že porušil právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces tým, že rozhodol sám o otázke, ktorá podľa názoru sťažovateľa je otázkou znaleckou a jej posúdenie si vyžaduje vzdelanie v príslušnom odbore techniky, a tiež tým, že si sám vytvoril sporné otázky, v hrubom rozpore s jednou zo základných zásad Civilného sporového poriadku, a to zásadou kontradiktórnosti, keďže sťažovateľ ani žalovaná nemali možnosť sa k „novovytvoreným“ sporným otázkam vyjadriť. S prihliadnutím na uvedené

argumenty mal dovolací súd dovolanie sťažovateľa podľa § 420 písm. f) CSP prijať ako procesne prípustné.

9. Sťažovateľ považuje za prekvapivý a nepredvídateľný postup dovolacieho súdu, ktorý otázku výkladu § 10 zákona o úžitkových vzoroch a otázku, či posúdenie podmienok na ochranu technického riešenia úžitkovým vzorom je otázkou sudcovskou alebo znaleckou, posúdil ako otázku, ktorá nie sú kľúčové pre rozhodnutie vo veci samej. Z týchto dôvodov podľa mienky sťažovateľa došlo napadnutým uznesením najvyššieho súdu k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože dovolací súd mal dovolanie sťažovateľa podané podľa § 421 CSP posúdiť ako procesne prípustné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania.

11. Z § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

12. Čo sa týka napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti neuvádza žiadnu argumentáciu, ktorou by z ústavnoprávneho hľadiska namietal porušenie svojich konkrétnych práv garantovaných ústavou a dohovorom právnymi závermi najvyššieho súdu, v zmysle ktorých odmietol sťažovateľom podané dovolanie z dôvodu jeho neprípustnosti, resp. z dôvodu nevymedzenia dovolacích dôvodov spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Námietky sťažovateľa sa koncentrujú do prejavu jeho nesúhlasu s právnym posúdením veci krajským súdom a predmetom námietky sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu je len nespokojnosť so spôsobom, ako sa dovolací súd vysporiadal so sťažovateľom vytýkanými nedostatkami rozhodnutia krajského súdu.

13. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane pripomína (napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 159/08, IV. ÚS 596/2012, III. ÚS 365/2017), že otázku, kedy je prípustné dovolanie, rieši zákon, t. j. ide o otázku zákonnosti, a preto posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práv sťažovateľa. To platí o to viac, že ústavný súd akceptuje, že otázka posúdenia, či sú splnené zákonné podmienky

prípustnosti dovolania, patrí (v zásade) do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017).

14. Vychádzajúc z uvedeného, úloha ústavného súdu sa vo veci sťažovateľa obmedzuje na posúdenie, či najvyšší súd v napadnutom uznesení dostatočným, a teda ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil svoj záver o odmietnutí dovolania. V opačnom prípade by totiž ústavný súd nahrádzal právomoc najvyššieho súdu, čo s odkazom na jeho ústavné postavenie zjavne nie je jeho úlohou.

15. Po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že v ústavnej sťažnosti predložená argumentácia nie je spôsobilá spochybníť ústavnú konformnosť prijatých právnych záverov. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti opakuje výhrady, ktoré už uplatnil v dovolacom konaní pred najvyšším súdom, a snaží sa doceliť rozhodnutie vo svoj prospech, postaviac ústavný súd do role ďalšej prieskumnej inštancie, ktorá mu neprináleží. Právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania [§ 447 písm. c) CSP], pokiaľ ide o uplatnený dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, a o nevymedzení dovolacích dôvodov spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP [§ 447 písm. f) CSP], pokiaľ ide o dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, je v napadnutom rozhodnutí zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo (k tomu bližšie pozri aj body 6 a 7 tohto uznesenia). Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nemožno považovať za formalistické, neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by bolo založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení Civilného sporového poriadku (upravujúcich prípustnosť dovolania a dovolacie dôvody v civilných veciach). V odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa najvyšší súd zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s argumentáciou sťažovateľa, ktorou odôvodňoval prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

16. Ústavný súd poukazuje na to, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerespektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Civilný sporový poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľa k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch (II. ÚS 99/2019, II. ÚS 363/2020).

17. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého uznesenia je ústavný súd toho názoru, že z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tak dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri

predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

18. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. novembra 2021

Peter Molnár
predseda senátu